

Yaprak Özer
İndeks İçerik İletişim Danışmanlık Yönetim Kurulu Başkanı

Durdurun Dünyayı İnecek Var

Ebola, ilk olarak 1976 yılında teşhisi konmuş tanımlanmış bir virüs. O gün bugündür var. Yeni değil... Arada Deli Dana, Kuş Gribi gibi daha fantastik isimlerle farklı virüsler sahne aldı. Sarsıcı epidemik olarak sıra yeni Ebola'ya geldi. Bu yılın ve gelecek yılların modası Ebola. Hafife aldığım sanılmasın, çok ciddiye alıyor ve gerçekten çok korkuyorum.

Ebolanın yarattığı "korku salgını", fiziki salgın tehlikesinden daha hızlı ve daha kuvvetli. Konuyla ilgili o kadar çok tartışma var ki, bizim gibi uzman olmayan kişiler hangisine ve neye inansın şaşırıyor.

Böyle durumlarda yaptığım şey, olayları teknik açıdan değerlendirmek ve konunun sonundan başlayarak bakmak oluyor. Soruyorum kendime, "Elde ne var?" Yanıt: "virüs ve bulaşıcı hastalık". Manşet ne? "Salgın!" Yine soruyorum: "Hazır mıyız?" Yanıt net: "hayır!"

Ebola gibi bir virüs ve yarattığı salgın hastalık kimi ilgilendiriyor, doğal olarak halkı. Sizi, beni, yakınlarımızı... başka kimi ilgilendiriyor, hükümetleri ve onların altında sağlığımızdan sorumlu önlemleri alan ve stratejileri kurgulayan Sağlık Bakanlıklarını... Bu kadar mı? Ebola gibi virüsler yalnızca sokakta mı dolaşır, normal halkı mı vurur...

Konunun sizinle ilişkisi de burada! Salgın kurumsal dünyaya bulaşabilir mi? Yok canım bize bir şey olmaz diyenlerden misiniz... Şaşırمام, televizyon kameralarına AIDS'li hayat kadınlarıyla ilişki kurmak üzere anlaşırken "biz erkek adamız bir şey olmaz" diyen o kült haber programı nedense hafızamdaki yerini koruyor.

Bir kez daha soruyorum: Siz hazır mısınız? Sanmıyorum...

Bu yılın Mart ayında Dünya Sağlık Örgütü Gine'de salgın haberini duyurdu. Batı Afrika'da görülen en büyük, ciddi salgın olarak tanımladı... Komşu ülkeler Sierra Leone ve Liberya'da benzer bir sorun olduğu ortaya çıktı! Dünya Sağlık Örgütü haftada 10 bin vak'a görülebileceği uyarısı yapıyor. Virüs Afrika'da can almaya devam etse de başka coğrafyalara yayılmaya başladı, Avrupa'da görüldü, ABD'de görüldü. Bizde ateşi çıkan kendini hastanelere atıyor, henüz net bir Ebola vaka'sı yok ama türevleri var.

Afrika'ya giden yardım ekibi insanları kurmakta güçlük çekiliyor. Hükümetler salgını durdurmak için somut önlemler almak üzere adım atıyor. Afrika'yla temasa geçen resmi görevli sayısı artıyor.

Virüs, beden salgılarıyla bulaşıyor. Korunmak kolay olduğu kadar zor ve hatta bazı durumlarda imkânsız. Aşı geliştirilebilmiş değil. Böyle söyleniyor. Ama senaryolar muhtelif. Ebola'nın müthiş bir ekonomisi olduğu ifade ediliyor, ben de işin bu noktasını sizler gibi kaygıyla izliyorum. Ebola'dan bir sürü hikâye çıkıyor, çıkmaya da devam edecek.

Adı üzerinde virüs. Bulaşıyor. Salgına neden olabiliyor. Ailenizden herhangi bir ferdin kazara bu virüsü almış biriyle temas etmiş olması mümkün, size bulaştırması mümkün, sizin işyerine taşımanız mümkün... Kurumsal dünya olarak hazır mısınız?

Yatırımcı ilişkileri, kurumların performansını yatırımcıya aktaran finans uzmanlığı olan iletişimciler! Diyelim kurumunuzda ilk vak'a görüldü, diyelim tepe yönetimde salgın izlerine rastlandı... Ne yapacaksınız? Yatırımcı ne soracak, siz ne söyleyeceksiniz? Yatırımcı salgın sarmalındaki kuruma nasıl bakar? Bu iş, yatırımcıya, hükümetin aldığı yanlış maliye politikalarını anlatmaya benzemez...

Bizim iletişimci olarak işimizin bir bölümü soru sormak ve haber yapmak. İkinci faz, senaryo üretmek ve bunun üzerine eylem planları geliştirmek, tartıştırmak. Bir senaryoya göre, işin boyutunun daha büyük olduğu durumlar söz konusu olabilir. Kurum karantinaya alınabilir! Hayal gücümüzün sınırlarını zorlayalım. Ülke karantinada... Şaka değil, şu anda bazı ülkelerden başta uçak seferleri olmak üzere tüm giriş ve çıkışları durdurmak üzerine yapılan yaratıcı tartışmalar söz konusu...

Kendinizi nasıl ifade edeceksiniz?

Ebola, örneklerden yalnızca biri. Yenidünyanın bir sürü Ebolası var. Soma'da Ermenek'te maden faciası... Sınırlarımızdaki güvenlik açığı, neredeyse savaş hali! Dünya daha riskli, daha tehlikeli, daha değişik bir yer artık. Ezberi bozulan bir yaşam tarzımız var. Bugün yaşadıklarımız yarına örnek değil. Dün yaşananlardan bugün eser yok.

Doğru bilgilerle yapılan doğru iletişim tüm riskler için geliştirilebilecek en değerli aşı. Bana olmaz, bize uğramaz demeyin. Üçüncü sayfa haberi olmak, riskin tehlikenin bir parçası olmak an meselesi. Sınıf, ırk, din, dil, para birimi, zenginlik tanımiyor.

Kurumda hangi bölümde olursanız olun; kurumsal iletişim, yatırımcı ilişkileri ya da C katı... İletişime açık olmalısınız. Sizden giden ve size gelen bilgi kanalları canlı, açık ve güçlü olmalı. Doğruları konuşmalısınız. İletişimi kritik aşamada ihale etmemeli, yüzleşmelisiniz. Söyleyecek sözünüz olmalı, çözüm geliştirebilmelisiniz. Sıraladığım "meli-malı" nasıl mümkün olacak peki? Durum analizi yapın, sorununuzu teşhis edin. Tanıyı koyun. Büyük düşünün, detayları atlamayın. Ve ne yaparsanız yapın, hızlı olun.

Korkmayın, çünkü korkunun ecele faydası yok. Ezberi bozulmuş bir dünyadayız, bunlar başlangıç. "Durdurun dünyayı incek var" diyebilmek keşke mümkün olsaydı...